

az udvarnak, enyhén tántorgó léptekkel. Rosszul voltam, torkomat erős hányinger szorongatta, egész testemet rázta a zokogás. A fekete lyuk felszínén minden egyes lépés egy évvel öregít, hallottam ekkor barátom sírós kiáltását, és ezúttal igaza volt.

A létrától az elülső udvarba vezető kiskapu pontosan tizenhárom lépésre volt, és mire a fémszínű, csillagtalán égbolt alatt ezt a távolságot megtéve a kilincsert nyúlok, már tizenhárom esztendő eltelt, huszonöt éves vagyok, és az úrkorszak réges-rég véget ért.

Gellén-Miklós Gábor

CSALÁDLÁTOGATÁS

Én zongorázni akartam,
de csak trombitájuk volt otthon,
az is az apjáé. Valamelyik tűzoltó-
versenyen nyerhette, vagy a céllövöldében

sikerült eltalálnia egy *elhangolt* puskával?
Akkor még más idők jártak,
kevesebbet esett az eső, és a napszemüvegeket
sem kellett ennyire sötétre készíteni,

mint manapság. Ha jött a részleges napfogyatkozás,
darabokra törtek egy sörösüveget,
és azon át figyelték a ritka

jelenséget... A trombita? Nem mertem belefújni,
későre járt, a szomszédok biztosan át-
jöttek volna panaszkodni. Az apja nagyon szigorú volt.

Benedek Szabolcs

A FURUNKULUS

Kékesszürke öltönyének ujján

még fölvarrva a márka, a színészkirály mandzsettagombon fityegő, drapp kartonra nyomott képét is csupán reggel tépte le. Az ing halványlila, a boltosnő mutatta meg, „milyen frankó ez a szín”, ő ugyan a tiszta fehérét választotta volna, azonban amint hozzáillesztették a zakóhoz, az egész üzlet összeszaladt. Hogy milyen nyakkendőt

nyomnak a kezébe, már nem is figyelte, az eladóklány kötötte meg, azóta is úgy van, az egyik végét kell rángatni, hogy a fejét át tudja húzni rajta. Az öv csatján Playboy-nyuszi, öltözködéskor jó szorosra vette, majd engedett belőle, mert egyszer valaki azt mondta, hogy jobb, ha olyan könnyed, laza. „Az ilyenhez aztán úri cipő dukál”, az is világmárka, fekete, csillogó, minden fordulásnál nnnny, nnnny, „majd betörik, kétszer fölveszi, és jó lesz, vagy kalapálja meg, persze óvatosan, hogy a festék le ne peregjen, de bőrtágító spré is van”. A zoknit ráadásnak javasolták, selyem, hogy legyen ilyen is, otthon csodálkozott el, amikor kibontotta, jé, ez meg hosszú szárú?

Az ajtófélfának támaszkodik,

vállán a barna oldaltáska, az állán kicsi karcolások, haja illatos. Ahogy csapódik a lengőajtó, szemhéja meg-megrebben, a tenyere izzad, szorgalmasan mantrázza:

„Nyugalom, nyugalom!”

„Ezek is emberek.”

Beljebb húzza a lábát, most úgy áll, mint a cövek, lassan már mosolyogni próbál, mindenestre bizakodón tekint szertesét. Csak a fenekén feszül az a valami, reggel még kicsi volt, egész kicsi. Az alsónadrágja alatti hőségben biztosan megdagadt, nyáron gyakorta megesik vele.

Jönnek az ügyfelek.

Sokan vannak, jó sokan.

Szélesre tárják a lengőajtót, mindkét portás földig hajol, de csak egy pillanatra, aztán máris egyenes a derekuk: fogják az ajtó két szárnyát, biccentenek, elszántak, tudnak mindent, a kérdésekre mindig pontos választ adnak. Némelyik vendégen ugyanolyan öltöny van, mint Gulyás Bencén, a hölgyek meg – ó, hát azok igazán ígézők! (Ezek a kis kosztümkök a fekete harisnya fölött édesdeden domborítják a feneket, ha enyhe terpeszállásban megállnak, az emberen borzongás fut végig, most vagy nincs rajtuk bugyi, vagy van, de az *olyan tangás*, hogy ne üssön át a szoknyán a vonala.)

Az egyik hölgyvendég aztán mindent letarol. Elképesztő! Mintha függönyt viselne! Oda se neki, látszik a csipkés bugyi – a fenéke ugyan óriási –, a melltartó is ugyanaz az anyag, ugyanaz a minta. Szőke hajú, piros ajkú, szorosan mögötte lépdelve egyszerre öten is kísérik, pedig nem is riszál. Forgolódik, ha szemből jó alaposan odanézőnk, a combja tövénél talán szőrzetének pár szála is látszik.

Gulyás Bence is jó alaposan odanéző, egyből tódul a vére, de most nem szabad, tönkre megy a nadrág vasalása.

„De rohadt meleg van!”

A homloka gyöngyözik, a halványlila ing alatt is csurog hátul a verejték. (Jó lenne lekapni a zakót, akasztójába dugni a mutatóujját, hanyag mozdulattal a vállára dobni.)

Kicsit megtapogatja hátul a nadrágon át a dudort, „igen, ez az”, ha megnyomja, fájdalmat érez, és körülötte a bőr egyre keményedik.

Az a hang a telefonban

olyan kedves volt, frissen, üdén csengett, száz százalék, hogy nem a főnökasszony, egy titkárnő lehetett. Mintha nem is illene ide, „vagy én vagyok ennyire szentimentális?”, és Gulyás Bence tanácstalanul nézi a falon a plakátokat, az utcán már látta némelyiket, ötször ekkorában, de itt, bekeretezve, virágcserepek között egészen máshogy festenek.

A vendégek elvonultak az előtérből, az épület most az ő hangjukkal teli, a folyosón nyílnak és csapódnak az ajtók, a süppedős szőnyegek nem tudják elnyelni a megannyi lábdobogást. Az egyik portás visszaült a fülkébe, a telefonkagylóval a vállgöd-

rében a pultnál írogat, a másik – a rádiótelefonos, fiatalabb – továbbra is álldogál, tesz néhány lépést ide-oda, rápillant Gulyás Bencére is.

Legalább lenne itt egy jó nagy virágállvány, amelynek a szélére le lehet ülni, mint odébb az öblös fotel, ha addig elmegy, nem látja, ha intenek.

S különben is, azt mondták, itt kell várnia.

Az órájára pillant, húsz perce áll itt, ebből tíz perccel előbb érkezett, most azonban nem zavarja a várakoztatás, csak az a baj, hogy a torkában dobog a szíve – s a nadrág alatt is egyre füled –, az előbb egy pillanatra az jutott eszébe, hogy hagyja az egészséget, és kiviharzik a lengőajtón, bámuljanak csak utána a portások, az épület elé negyed-óránként érkezik a busz, a mostanit éppen elcsíphetné, csak az ablakból nézne vissza a park fölé magasló üvegpalotára.

„A legnagyobb gyávaság lenne épp most megfutamodni.”

(Pedig jó lenne.)

Fölszisszen, a fenéke nekinyomódott az ajtófélfának.

Végre már itt a Beácska,

nyilvánvalóan ő az, a hátsó ajtón lép be, Gulyás Bence csak akkor veszi észre, amikor már közvetlenül ott áll mellette, harmincöt körüli, középmagas, bordó kosztümös (nem testhezálló), haja festett vörösesbarna, szempillája égszínké, körmei fénylenek, ajkán élénk rúzs, orcáján kétoldalt púder, fekete harisnya, kedves mosoly, kezében papírszalvétán sütemény, hangja határozottan, dallamosan cseng:

– Jó napot, azt hiszem, ön engem vár – nyújtja a kezét, erőteljes, férfias szorításra, a nevét mondja.

– G... Gulyás Bence – hebegi Gulyás Bence, és még hozzátenné, jó napot, de nem teheti, mert Beácska már indul is előre, mondván, kövesse, az elsöre mennek.

A portás hangos csókolommal üdvözlí, kérdésére azt feleli Beácska, köszöni szépen, finom volt, nem is bírta mindet megenni, uzsonnára jó lesz, mondja a portás – a mobil telefonos –, és Beácska riszálja a fenekét, és Gulyás Bence a nyomában, ha kicsit lemaradna pár lépcsőfokkal, belátna a szoknyája alá, közben azon töri a fejét, mi az illem ilyenkor, mögötte vagy mellette. A problémát Beácska oldja meg, a lépcsőfordulóban megáll, bevárja, köszön a szembejövőeknek, utána azt kérdezi:

– Túl a nyaraláson vagy még előtte?

– Ööö – feleli Gulyás Bence, utána megrázza fejét: – Még nem voltam nyaralni. Nem is tudom, hogy megyek-e.

– Ezek szerint otthon érte a levél – vonja le a tanulságot Beácska.

– Igen – válaszolja Gulyás Bence, de nem teszi hozzá, hogy az nem levél volt, telefon, „kedves női hang frissen, üdén csengett, száz százalék, hogy nem a főnökasszony, egy titkárnő lehetett”.

– Nálunk is sok most a munka – magyarázza a Beácska, miközben már a lépcső tetején járnak. – Én sem tudtam még elmenni szabadságra.

„Milyen lehet, amikor élvez?”

De jó most erre gondolni! Gulyás Bence nem is hessegeti el a kérdést. Biztos nincs rajta olyankor smink, talán úgy meggyötörtebb lehet az arca, fáradt, szegénykém, a lánynevét használja, megesik, nincsen férjnél, alkalmi kapcsolatok, néha éppen itt, az irodában, lovaglópóz a karosszékekben, vagy fölfekszik az asztalra, félretolják a számítógépet...

Beleborzong, nyílik az ajtó, idősebb, szőke, ugyancsak festett hajú, természetes aszszonyság jön eléjük, kezét fog ő is, a nevét mondja, de Gulyás Bence nyomban elfelejti.

– Kicsit megvárakoztattam a fiatalembert – szabadkozik nem túl erősen Beácska –, de már itt is vagyunk.

– Akkor leülhetünk – mondja a természetes asszonyság, és a belső irodába vezeti őket, nem csukja be maguk után a bőrtámlás ajtót.

– Foglaljon helyet – mutatják egyszerre, és amikor Gulyás Bence megkérdezi, hova, együtt felelik: – Ahová jólesik.

Az íróasztal mellett kis hatszemélyes tárgyalóasztal – szőttes terítő, hamutálca, tálcán poharak –, körötte elegáns székek. Gulyás Bence leül, elkezd levenni a zakóját, aztán észbe kap, és visszacsúsztatja a vállára. Közben megkérdezik, kér-e üdítőt, kávé, ásványvizet.

– Ásványvizet – mondja Gulyás Bence, és Beácska átmegy a külső helyiségbe, hogy egy műanyag flakonnal térjen vissza.

– Köszí, én nem iszom – mondja a természetes asszonyság, és Beácska azt mondja, ő sem, az ebédnél már elég folyadékot fogyasztott, így aztán kizárólag Gulyás Bencének töltenek.

Az íróasztal egyik fiókjából

dosszié kerül elő, Beácska belelapoz, Gulyás Bence meglátja az önéletrajzát, kísérelve a tesztlapot.

Ahogy ül, érzi, egyre jobban fáj, ezen aggódni kezd.

Pár pillanatig csönd van, Beácska gyors szemmozdulatokkal átfutja az önéletrajzot, aztán bólogat, és átnyújtja a természetes asszonyságnak. Most a tesztlapot veszi a kezébe.

– Nna hát akkor, vágjunk bele – néz Gulyás Bencére.

Kezében kicsit zizeg a papír, de nem tűnik idegesnek.

– Kielemeztük a válaszait.

Hangja a tudás komolyságával cseng.

– Igen – mondja Gulyás Bence, és igyekszik nagyon kíváncsi ábrázatot öltetni.

– Maga még nem dolgozott sehol, ugye? – kérdezi Beácska.

– Nem – feleli sebesen Gulyás Bence. – Pályakezdő vagyok.

– Alkalmi munkákat sem végzett?

– Nem.

– Csak mert úgy tudom – ingatja a fejét Beácska –, hogy az egyetem utolsó egy-két évében a hallgatók egy része már munkába áll.

Beácska ekkor a természetes asszonyságra pillant, az is átfutotta már az önéletrajzot, a tesztlapot kéri el.

– Mert erre ma már vannak lehetőségek – nyújtja át neki Beácska –, nem úgy, mint az én időmben... Ugyanis én is ott végeztem.

– Igen? – mosolyog Gulyás Bence, és azt hiszi, most föl villanyozódott a tekintete.

Próbál úgy ülni, ne fájjon a dudor.

– Nézze – mondja Beácska –, az eredményei egészen kitűnőek.

Gulyás Bence a szemét mereven Beácskára szegezi.

– Elvégzett egy egyetemet, ráadásul jeles diplomával, kitűnő eredménnyel államvizsgázott, nyelvvizsgája van, ért a számítógépekhez... – A természetes asszonyság is helyeslően bólint.

„Ezt a céget csak nők vezetik?” – fut át Gulyás Bence agyán.

– Szóval – emeli föl a hangját Beácska –, igazán büszke lehet magára, mert mindaz, amit itt, ezen az egy oldalon elmond, igazán kiváló.

– É...rtem – mondja Gulyás Bence.

Ha hazamegy, első dolga lesz, hogy letolja térdig az alsónadrágját, és megnézi a fenekét az előszoba állótükrében. Biztosan jó ronda.

– Azonban ahogy a teszteredményét megnéztük – és Beácska visszaveszi a természetes asszonyság elől a lapot –, úgy találtuk, mindezen tudását és ismereteit nem biztos, hogy épp minálunk tudná a legjobban kamatoztatni.

Gulyás Bence nem mond semmit, pedig mind a két nő tekintete kérdőn csüng rajta.

– Maga nagyon okos – szólal meg a természetes asszonyság. – De ugye, érti?... Az eredmények mást is elmondanak.

Gulyás Bence bólint.

– Nézze – szögezi le Beácska –, én nem árulok zsákbamacsckát. Ezt a tesztet direkt azért íratjuk meg a jelentkezőkkel, hogy felmérjük, valóban alkalmas-e arra, amire jelentkezett. Nekünk ugyanis egy meghatározott típusú emberre van szükségünk.

„Ha jól ráülnék a székre, lehet, hogy ki tudnám nyomni” – és Gulyás Bence enyhén fészkelődni kezd.

– A következők jöttek ki magáról – folytatja Beácska, megint kicsit zizegtetve a papírt –: maga alapvetően introvertált ember. Ez röviden azt jelenti, zárkózott – Gulyás Bencére pillant. – Fontosak önnek az olyan emberi értékek, mint a szeretet, tisztesség, becsület, hűség. Munkájában állhatatos, kitartó tud lenni. Roppant figyelmes, segítőkész, fogékony mások érzéseire, problémáira. Mindez – néz föl megint Beácska – nagyon szép és nagyon fontos dolog.

A természetes asszonyság egyetértően ingatja a fejét, Beácska mondja tovább:

– Azonban vannak olyan dolgok is, amelyek a mi számunkra, egész pontosan, az ön által megpályázott állás tekintetében sajnos negatívan hatnak. Eredményei alapján ön túlságosan álmodozó típus, könnyen befolyásolható, nem elég karakán. Bizonyos kérdésekben inkább másoktól várja a döntést, ahelyett, hogy maga oldaná meg a problémát. Ugyanakkor, éppen zárkózottsága miatt, nehezen teremt kapcsolatot az emberekkel. Befelé fordul, nem képes meggyőzni másokat, még akkor sem, ha tudja, magának van igazsága.

Beácska leteszi a tesztlapot.

– Látja – mondja szeliden –, tényleg érdemes megíratni ezt a valamit.

– Nézze – teszi hozzá a természetes asszonyság –, ez nem csak miattunk van. A maga érdeke is, hogy tudja, mire vállalkozhat, mi az, amihez adottsága, tehetsége van, hogy hol tudja az életben leginkább megállni a helyét. Azt hiszem, ezeket nem árt az embernek tudnia magáról.

Gulyás Bence szaporán bólogat.

Egyre inkább feszül az az ízé. Gyűlik benne a genny.

– Mindig ilyen hallgatag? – kérdezi a természetes asszonyság, és nagy kék szemét Gulyás Bencére szögezi. Most ő is nagyon szelíd.

– Hát – mondja Gulyás Bence, és majdnem a füléig húzza föl a vállát.

– Pedig igazán nem kellene. Maga nagyon okos. Ahogy a kolléganóm is mondta, kiváló eredményei vannak. Nem szabad megijednie. Az ember legyen tisztában önmagával. A képességeivel. Tudja, mennyit ér.

– Iggen – mondja Gulyás Bence, és bólogat.

– Nem is tudom, mi lenne a jó magának – gondolkodik el a természetes asszonyság. – Nézett már mást is?

– Nézttem – nyögi Gulyás Bence. – Többet is.

– Nna és? – kérdezik azok, majdnem egyszerre.

– Hát... majd eldől... Majd értesítenek.

– Ne várja ki a dolgokat – javasolja a természetes asszonyosság. – Menjen eléjük. Biztos van olyan terület, ahol magára van szükség. Nem gondolkodott még el rajta, mi lenne a maga képességeinek és jellemének a leginkább megfelelő?

– Dehogynem – vágja rá Gulyás Bence.

– Én azt hiszem – tűnődik el a természetes asszonyosság –, olyan munka való magának, ahol le tud ülni egy irodában, mondjuk, a számítógép mellé, és azon nyugodtan dolgozhat reggeltől estig. Azt írja, hogy ügyesen fogalmaz.

Gulyás Bence bólogat.

– Szóval, nem kell idegeskednie, nincs sztrész satöbbi. Amolyan adminisztratív feladatok ezek. Jelentéseket írhat, kimutatásokat végezhet és így tovább. De – a természetes asszonyosság fölemeli a mutatóujját – egy vállalat életében természetesen ezek is roppant fontosak.

Beácska egymás tetejére teszi a papírokat.

– A helyzet az, hogy mi nem ilyen munkára keresünk embert – jelenti ki. – Nálunk állandó a nyüzsgés, a rohanás, folyamatosan csengenek a telefonok, látta odalent, amíg rám várt, hogy egyfolytában érkeznek az ügyfelek, akikkel tárgyalnunk kell, meg kell hallgatnunk az elképzeléseiket, összevetni azokat a mieinkkel, egyezkedünk, olykor pattanásig feszült légkörben... Ide tényleg kötélidegek kellenek. Az ember itt állandó kihívásokkal áll szemben, amelyeknek sajnos vagy nem sajnos, meg kell felelnie.

Beácska ültében kihúzza magát, Gulyás Bence csak most fedezi föl a melle formáit.

– Ne haragudjon, de hát minek is áltatnánk magát?

Az asztal túloldalán mindketten felállnak, és Gulyás Bence is feláll.

– Köszönjük, hogy befáradt – nyújtja a kezét Beácska.

Gulyás Bence a poharat nézi, azon tűnődik, megigya-e az ásványvizet, mert még bele sem kortyolt. Aztán kezet ráz Beácskával és a természetes asszonyossággal is.

A folyosóra nyíló ajtóig kísérik.

– Vizontlátásra – hangzik el egymás után háromszor.

Gulyás Bence az órájára pillant. Simán eléri a buszt.

„Az istenit – gondolja. – Remélem, nem kell majd fölvágni?!...”

Örkény István

A FOGAK DOLGA

Barátomat, a költőt, nevezzük Virágnak. Teljes nevén Virág Balázsnak. A fogorvosi rendelő várószobájában találkozom vele. Neki egy alsó, nekem egy felső zápfogam érett meg a kihúzásra. Nyomott kedélyhangulatban ülünk, nyelvünket rajta-rajtafelejtve a fájós fogon, mely néhány perc múlva nem lesz már a miénk.

Barátom nagy művésze a formának, a rímnek és a nyelvnek. Várakozás közben anyanyelvünk szépségét dicsérjük; legtöbb beszélgetésünknek ez a tárgya. Van rá időnk, még öten várják sorukat mielőttünk.